

Література:

1. Господарський кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Момент вчинення правочину та його правове значення // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://advocat-cons.info/index.php?newsid=6424#.UyWulPl_v4Y.

3. Харитонов Є. О. Цивільне право України: підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, О. В. Старцев. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Істина, 2011. - 808 с.

4. Цивільний кодекс України з коментарями: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks/gk/79-gk/1000-638.html>.

5. Цивільне право України. Особлива частина: Підручник / [Т.В. Боднар, С.М. Бервено, І.А. Безклубий та ін.]; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданіка. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 1176с.

Сулім Т.Л.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВО СТУДЕНТІВ НА АКАДЕМІЧНУ ВІДПУСТКУ ТА ПОВТОРНЕ НАВЧАННЯ

Студентське життя надзвичайно багате на події, але, на жаль, не завжди вони носять позитивний відтінок. Нерідко трапляється так, що студент не може відвідувати заняття з певних причин, внаслідок чого можуть виникнути проблеми при здачі чергової сесії. Якщо причиною невідвідування є поважні обставини, то студенту може бути надана академічна відпустка.

Відповідно до ст. 6 Модельного закону «Про вищу і післявузівську професійну освіту» студенту вищого навчального закладу надається академічна відпустка за медичними показаннями і в інших виняткових випадках [1]. На виконання цього закону наказом Міносвіти від 6 червня 1996 року затверджено «Порядок надання академічних відпусток», який регламентує підстави і процедуру оформлення академічних відпусток. Частина 2 ст. 45 Закону України «Про вищу освіту» гарантує, що особи, які навчаються у вищих навчальних закладах, можуть переривати навчання у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання навчального плану (за станом здоров'я, навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах іноземних держав тощо). Особам, які перервали навчання у вищих навчальних закладах, надається академічна відпустка [4].

Поняття «академічна відпустка» знайшло своє нормативне закріплення у наказі Міністерства освіти України та Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти». Отож, *академічна відпустка* — це перерва у навчанні, право на яку студент отримує у випадку зниження працездатності внаслідок порушень функцій організму, які зумовлені гострими захворюваннями, що потребують тривалого відновлювального лікування; загостреннями хронічних захворювань або частими захворюваннями (понад один місяць за семестр); анатомічними дефектами, які не дають змоги провести відновлювальне лікування під час навчання [2]. Чинне Положення надає визначення, підстави та механізми академічної відпустки як перерви в навчанні максимальною тривалістю до одного календарного року, а при необхідності закріплює можливість її продовження ще на один рік. Слід зазначити, що за весь період навчання студент може скористатися правом на отримання академічної відпустки, як правило, один раз. У Положенні вказано, що відпустка через вагітність і пологи, відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею віку 3-х років, а у разі, коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду, — до досягнення дитиною 6-річного віку, надаються відповідно до Кодексу законів України про працю.

Академічна відпустка за медичними показаннями надається студентам ректором (директором) вищого закладу освіти на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії (ЛКК) студентської поліклініки, а там, де вона відсутня, — головного лікаря лікувально-профілактичної установи (ЛПУ), яка провадить медичне обслуговування студентів. Такий висновок робиться лікарсько-консультативною комісією (у випадку її відсутності, головним лікарем) за участю представника вузу (у разі потреби) на підставі розгляду виписки із історії хвороби та відомостей медичного обстеження. Але висновок може визначити не тільки необхідність академічної відпустки, але й переведення за станом здоров'я на навчання на іншу спеціальність або до іншого вузу. Важливо, що рекомендована тривалість академічної відпустки визначається висновком лікарсько-консультативної комісії [3].

У всіх випадках загострення хронічних або гострих психічних захворювань керівництво вищого закладу освіти спільно із лікувально-профілактичною установою на підставі висновку психоневрологічного диспансеру розглядають і вирішують питання про відрахування студента з закладу освіти або рекомендують переведення студента згідно з довідкою лікарсько-консультативної комісії на іншу спеціальність або до іншого вищого закладу освіти. При сприятливому прогнозі хвороби студентам надається академічна відпустка терміном не більше одного року. Студентам, які хворі на туберкульоз, академічна відпустка надається терміном, як правило, на один рік. Питання про продовження терміну академічної

відпустки або переведення таких студентів до іншого вузу вирішується в індивідуальному порядку.

Повернення з академічної відпустки і продовження навчання здійснюється на основі особистої заяви студента про можливість приступити до занять та документа, що підтверджує, що обставини, які перешкоджають навчанню відпали. Для вирішення питання про допуск до навчання студентів, у яких завершується термін академічної відпустки, необхідно за два тижні до початку семестру подати до лікувально-профілактичної установи, яка провадить медичне обслуговування студентів, довідку про стан здоров'я з лікувально-профілактичного закладу, який спостерігав за хворим під час академічної відпустки, і пройти медичне обстеження, на підставі якого студентам видається висновок ЛКК для подання його до вищого закладу освіти [2]. Допуск до навчання студентів, у яких завершився термін академічної відпустки, здійснюється наказом ректора (директора) вищого закладу освіти на підставі заяви студента та висновку лікарсько-консультативної комісії про стан здоров'я, які подаються не пізніше двох тижнів від початку навчального семестру. Важливо, що студенти, які не подали документи в установлений термін, відраховуються з вищого закладу освіти.

Законодавством передбачене право на академічну відпустку також студентів вечірньої та заочної форми навчання. Надання академічної відпустки таким студентам здійснюється на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії територіальних лікувально-профілактичних установ.

Слід зазначити, що висновками лікарів відомчих і територіальних лікувально-профілактичних установ може бути встановлена необхідність звільнення студентів від фізичної праці, або перенесення термінів проходження виробничої практики [3].

Працездатні студенти, які не мають права на отримання академічної відпустки за медичними показаннями (і тільки вони, крім студентів I курсу), можуть скористатися *повторним навчанням* – це повторне проходження працездатним студентом курсу навчання за певний семестр, навчальний план якого студент не виконав у повному обсязі з поважних причин:

- через тривалі захворювання, пов'язані, зокрема, з епідеміями, часті захворювання (понад один місяць за семестр);
- службові відрядження;
- складні сімейні обставини, зокрема, необхідність догляду за членами сім'ї [2].

Підставою для надання повторного навчання може бути невиконання студентом до початку екзаменаційної сесії навчального плану поточного семестру з вищевказаних поважних причин, що підтверджені відповідними документами. Наприклад, довідки про захворювання студента під час семестру завіряються в лікувально-профілактичній установі, яка його обслуговує, і подаються до вузу протягом тижня після закінчення лікування.

За весь період навчання студент може скористатися правом на проходження повторного курсу навчання не більше двох разів. Повторне навчання встановлюється ректором за поданням декана факультету до початку відповідного семестру і оформляється відповідним наказом. Саме ж навчання здійснюється з початку семестру, навчальний план якого студент не виконав. Важливо, що студентам, які навчалися за кошти державного бюджету, призначається стипендія за рахунок бюджетного фінансування з часу поновлення на навчання до підведення підсумків чергової екзаменаційної сесії [3]. Також студентів, який залишений на повторне навчання, можуть бути перезараховані дисципліни, з яких за результатами підсумкового контролю він мав оцінку не нижче «добре» або «зараховано». Таке перезарахування здійснюється на підставі заяви студента та за згодою декана факультету.

Отже, за національним законодавством особи, які перервали навчання у вищих навчальних закладах мають право на академічну відпустку, термін якої не може перевищувати 1 рік, та може бути подовжений не довше ніж на 1 рік. За весь термін навчання таким правом можна скористатися, як правило, один раз. Працевздатні студенти, які не мають права на отримання академічної відпустки за медичними показаннями (окрім студентів І курсу), можуть скористатися повторним навчанням.

Література:

1. Модельний закон «Про вищу і післявузівську професійну освіту» від 7 грудня 2002 року // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_a_11/page
2. Наказ Міністерства освіти України та Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання в вищих закладах освіти» від 6 червня 1996 року № 191/153 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0325-96>
3. Переривання навчання, переведення, відрахування та поновлення студентів // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://profkom-nmu.kiev.ua/book/export/html/268>
4. Про вищу освіту: Закон України від 17 січня 2002 р. // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2984-14/page3>